

heden ønskede, for det andet var det ikke sikkert, at de foreslaaede passede Konsistoriet, der kunde vise Forslaget tilbage og bede om et andet Forslag, hvis Ansøgenes Antal tillod det, hvorfor Provstiudvalgene ved deres Forslag maaske i lige saa høj Grad tog Hensyn til, hvad der mulig kunde passe Konsistoriet, som de tog Hensyn til, hvad der passede Menigheden i Nordslesvig. For det tredje var det endelig ikke sikkert, at den Præst, der holdt den bedste Prøveprædiken, ved nærmere Bekendtskab viste sig at være den bedste Præst.

I Øjeblikket er Forholdet imidlertid det, naar et Præsteembede skal besættes i de sønderjydske Landsdele, at Ansøgningerne sendes fra Ministeriet til Provstiudvalget, der er nyvalgt under dansk Styre, men som endnu bestaar med sine gamle Rettigheder samtidig med, at det har faaet overdraget alle de Rettigheder, der tidligere var tillagt Provstisynoden. Provstiudvalget præsenterer da tre af Ansøgningerne for Menigheden, og denne vælger en af disse. Bortset fra, at det er overladt til Provstiudvalgets Forgodtbefindende, hvem der skal præsenteres, er vi under denne Form inde paa Principspørgsmaalet: det direkte eller det indirekte Præstevalg. Tager man Spørgsmaalet om Præstevalg til en Sognemenighed rent teoretisk, indrømmer jeg, at den mest ideelle og den mest demokratiske Fremgangsmaade er det direkte Præstevalg, men kommer vi saa Spørgsmaalet ind paa Livet i Praksis, saaledes som vi i Sønderjylland egentlig først er kommet det nu, efter at vi er kommet ind under dansk Styre, viser det sig, at hele den Uensartethed i Opfattelsen af religiøst kristeligt Liv og hele den Uensartethed paa de forskellige Livsomraader, som faktisk altid er til Stede i en Sognemenighed, ved saadanne Lejligheder kan give sig de mærkeligste Udslag; der kan her handles ud fra Motiver, som i Virkeligheden slet ikke burde spille ind ved Præstevalg. Jeg skal ikke her komme nærmere ind paa Enkeltheder i de Erfaringer, vi i saa Henseende har gjort i de sønderjydske Landsdele ved Besættelse af Præsteembeder nu efter Genforeningen, men lykkes det endelig en Præst at opnaa Flertal og undertiden et meget knebent Flertal, saa er en saadan Præst, der gerne vil være Præst for alle Medlemmer af Menigheden, i Virkeligheden meget daarligt stillet overfor den Del af Menigheden, som han havde imod sig ved Valget. Hertil kan man maaske sige: Men saa har vi jo Lovene om Kirkernes Brug, om Sognebaandsløsning, om Valgmenigheders og Frimenigheders Dan-

nelse, alt sammen Ventiler skabte til at hindre et hvilket som helst Flertalsvældes Tryk i aandelige Spørgsmaal. Dertil vil jeg sige: Ja, lykkeligtvis har vi disse Love, og dem er jeg glad og taknemmelig for, men jeg vil dog samtidig have Lov at spørge: Er det nødvendigt ved Valg af Præst til en Sognemenighed at gøre dette Spørgsmaal til et Kamp- og Agitationsspørgsmaal i hele Menigheden, en Kamp, der rummer Fare for, at den valgte Præst paa Forhaand faar et maaske meget stort Mindretal i Menigheden mod sig. Har man i en Menighed intet Kendskab til nogen af Ansøgerne, saa har et Menighedsraad dog visse Betingelser for i Løbet af de 3—4 Uger, der ifølge Lovens § 34 er levnet det dertil, at undersøge, hvem af Ansøgerne man mener vil være bedst skikket til Embedet i det paagældende Sogn. Kan man ikke enes, ja, saa indstiller man tre i den Rækkefølge, som Stemmerne indenfor Menighedsraadet berettiger til, og en saadan Tilkendegivelse overfor Ministeriet vil vel ogsaa nærmest svare til de forskellige Ønskers Styrke i selve Sognet. Er Menighedsraadet derimod enig om en Mand, kan man vel ogsaa gaa ud fra, at Menighedsraadet er i Overensstemmelse med Stemningen indenfor Sognet og med Befolkningens Ønske, og da maa det ogsaa være en Selvfølge, at Ministeriet er bundet til at indstille ham til kongelig Udnævnelse. Her er jeg glad for, at den oprindelige Bestemmelse om, at en saadan enig Indstilling fra et Menighedsraad skulde have Biskoppens Godkendelse, før Ministeriet kunde indstille vedkommende til Udnævnelse, er gledet ud af Lovforslaget i Folketinget. En saadan biskoppelig Myndighed svarer neppe til Tidens Tanker, personlig vilde den være mig meget imod. Ligeledes er jeg meget glad for, at det lykkedes, før Lovforslaget gik fra Folketinget, at faa indsat et nyt Punktum i § 38, der giver selve Menighedens enkelte Medlemmer en vis Ret til at tage Initiativet i et saa vigtigt Spørgsmaal som Præstevalg. Der var i denne Paragraf paa Forhaand tillagt Menighedsraadet en Ret til, naar det mente, at der i Sognet var et ivrigt Ønske om at faa en bestemt Mand til Præst, da at andrage Ministeriet om at lade foretage Afstemning om dette Spørgsmaal paa et Menighedsmøde. Det er denne Ret for Menighedsraadet, der ved det nye Punktums Indførelse er udvidet til ogsaa at være tillagt Menighedens almindelige Medlemmer, naar 25 pCt. af disse, der er opført paa den kirkelige Valgliste, andrager Menighedsraadet herom. Der er herved skabt Udløs-